

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Szak/3/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016202540
Dátum vydania rozhodnutia: 09.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1016202540.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): Z. K., narodený XX.XX.XXXX, v zahraničí naposledy bytom Z., štátna príslušnosť: Afganská islamská republika, t. č. pobytom K., zastúpený: Liga za ľudské práva, občianske združenie, so sídlom Štúrova 3, Bratislava, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, so sídlom Hrobákova č. 44, Bratislava, o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného č. PPZ-HCP-BA6-325-009/2016-AV zo dňa 4. novembra 2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sa/72/2016-63 zo dňa 1. decembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky právoplatný rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sa/72/2016-63 zo dňa 1. decembra 2016 m e n í t a k , ž e r o z h o d n u t i e ž a l o v a n é h o č . P P Z - H C P - B A 6 - 3 2 5 - 0 0 9 / 2 0 1 6 - A V z o d ň a 4 . n o v e m b r a 2 0 1 6 z r u š u j e .

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-325-009/2016-AV zo dňa 04.11.2016 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný podľa ustanovenia § 88a ods. 1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zákon č. 404/2011 Z.z.“) rozhodol o zaistení sťažovateľa (v prvostupňovom konaní žalobca) ako žiadateľa o udelenie azylu a zároveň štátneho príslušníka tretej krajiny zaisteného podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z. z. z dôvodu existencie dôvodného podozrenia, že podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmať administratívne vyhostenie tak, že zaistil sťažovateľa so stanovením dĺžky doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac na dobu do 31.01.2017 v Útvare policajného

zaistenia pre cudzincov Medved'ov (ďalej na účely rozsudku len „ÚPZC Medved'ov“).

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že žalovaný dňa 31.07.2016 rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-275-010/2016-AV (ďalej na účely rozsudku len „rozhodnutie o administratívnom vyhostení“) administratívneho vyhostil sťažovateľa podľa § 77 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z.z. z dôvodu jeho neoprávneného pobytu na území Slovenskej republiky a súčasne mu uložil zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu štyroch rokov. Následne rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-275-012/2016-AV zo dňa 31.07.2016 žalovaný podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. rozhodol o zaistení sťažovateľa na účel výkonu administratívneho vyhostenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac na dobu do 30.11.2016 a umiestnil ho v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov (ďalej na účely rozsudku len „ÚPZC Medved'ov“). Dňa 06.09.2016 požiadal sťažovateľ o udelenie azylu na území Slovenskej republiky.

3. Dňa 04.11.2016 bol sťažovateľ zo zaistenia prepustený z dôvodu § 90 ods. 2 písm. b) bod 1. zák. č. 404/2011 Z.z. a následne predvedený pred žalovaného. Po riadnom poučení a za prítomnosti tlmočníka bol 04.11.2016 vypočutý - bolo mu oznámené začatie konania o jeho zaistení podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov. Po preskúmaní všetkých skutočností a dôkazov žalovaný konštatoval, že v prípade sťažovateľa existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie a z tohto dôvodu vydal preskúmané rozhodnutie.

II.

Konanie na krajskom súde

4. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k aplikácii § 88a ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z., resp. z nesprávnej aplikácie tejto právnej normy,

- došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred žalovaným, ktoré samo o sebe malo za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej.

5. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov:

- žalobca nedisponuje žiadnymi finančnými prostriedkami, ani majetkom, nikoho na Slovensku nepozná, nemá doklady svojej totožnosti, v Európskej únii nemá žiadneho rodinného príslušníka a preto nie je možná aplikácia žiadnej z možností uvedených v § 89 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z.z..

- umiestnenie žiadateľa o azyl v niektorom z azylových zariadení migračného úradu nie je menej závažným prostriedkom nahrádzajúcim zaistenie.

- zák. č. 404/2011 Z.z. situáciu, ktorá vznikla podaním žiadosti sťažovateľa o azyl rieši postupom podľa § 77 ods. 4 predmetného zákona a táto skutočnosť sa prejaví postupom podľa § 90 ods. 2 písm. b) bod 1. V prejednávanej veci sa tak stalo rozhodnutím ÚPZC Medved'ov zo 04.11.2016, čím bol splnený aj druhý predpoklad zaistenia žalobcu podľa § 88a zák. č. 404/2011 Z.z.

- jednoznačne z obsahu spísania dotazníka (vstupného pohovoru) pred migračným úradom dňa 08.09.2016 vyplýva, že žalobca požiadal o udelenie medzinárodnej ochrany výlučne z dôvodu, že má byť vyhostený a tomu sa chcel vyhnúť, pričom súd poukázal aj na vyjadrenia žalobcu v konaní o jeho administratívnom vyhostení a následnom zaistení z 31.07.2016,

- otázka žalovaného „Dňa 31.7.2016 Vám bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení z

územia - Slovenskej republiky zaprotokolované pod č. PPZ-HCP-BA6-275-010/2016-AV. Máte v úmysle toto rozhodnutie rešpektovať?“ nenesie znaky sugestívnosti, resp. toho, že by bola kapióznou. Žalovaný jej položením chcel zjavne zistiť stanovisko žalobcu k vydanému rozhodnutiu o jeho vyhostení - nenavádzal žalobcu na odpoveď, resp. jej položením nevkladal žalobcovi odpoveď na ňu.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

6. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,

- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t.j. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

7. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd:

- nesprávne právne posúdil možnosť uloženia alternatívy k zaisteniu v prípade sťažovateľa, pričom sa vo svojom rozhodnutí odklonil od ustálenej praxe kasačného súdu a toto svoje rozhodnutie dôsledným spôsobom v napadnutom rozsudku neodôvodnil.

- nesprávne právne posúdil dôvod zaistenia sťažovateľa ako žiadateľa o azyl v zmysle § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov.

- nesprávne právne posúdil účelovosť žiadosti sťažovateľa o azyl, pričom sa vo svojom rozhodnutí odklonil od ustálenej praxe kasačného súdu ako aj právneho názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky a toto svoje rozhodnutie dôsledným spôsobom v napadnutom rozsudku neodôvodnil.

- nesprávne právne posúdil spôsob kladenia otázok žalovaným v konaní.

8. Navrhol, aby kasačný súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu mení tak, že rozhodnutie žalovaného v celom rozsahu zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

B)

9. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa nevyjadril.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

10. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 09.02.2017 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

11. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného o zaistení podľa § 88a ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z., a preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé

spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 88a ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z., policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny zaisteného podľa § 88 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) a ktorý podal žiadosť o udeleniu azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udeleniu azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie.

Podľa § 88a ods. 5 zák. č. 404/2011 Z.z., ustanovenia § 89 až 100 sa primerane vzťahujú aj na žiadateľa o udelenie azylu.

Podľa § 89 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z.z., policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť a) hlásenia pobytu alebo b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 89 ods. 3 veta prvá zák. č. 404/2011 Z.z. policajný útvar môže uložiť povinnosť podľa odseku 1 len vtedy, ak štátny príslušník tretej krajiny preukáže zabezpečenie ubytovania počas trvania tejto povinnosti a finančné zabezpečenie pobytu vo výške podľa § 6; to neplatí, ak ide o žiadateľa o azyl.

Podľa § 90 ods. 2 písm. b) bod 1. zák. č. 404/2011 Z.z. „zariadenie je povinné prepustiť bez zbytočného odkladu zaisteného štátneho príslušníka tretej krajiny, ak zanikol účel zaistenia.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z.z. policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

Podľa § 2 písm. o) zák. č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zákon o azyle“) na účely tohto zákona sa rozumie azylovým zariadením záchytný tábor, pobytový tábor, prijímacie centrum a humanitné centrum.

Podľa § 13a zákona o azyle, ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

12. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť.

13. Sťažovateľ v dôvodoch kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle ústavných princípov (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu (viď bod č. 9) vykonávanú podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Naopak s kasačným dôvodom uvedeným pod § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p. (t.j. nesprávne právne posúdenie veci /merita/) zákonodarca spája právnu situáciu, kedy krajský súd na správne a zákonným spôsobom zistený skutkový stav (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.) bez väd zaťažujúcich jeho rozhodovanie (písmena a/ až f/) aplikuje právnu normu v merite veci bez možnosti opory v doterajšej ustálenej rozhodovacej praxi kasačného súdu.

14. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že v prejednávacom prípade žalovaný rozhodnutím č.

PPZ-HCP-BA6-275-012/2016-AV zo dňa 31.07.2016 rozhodol o zaistení sťažovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z., na účel výkonu administratívneho vyhostenia. Sťažovateľ dňa 06.09.2016 požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky. Dňa 04.11.2016 bol sťažovateľ zo zaistenia prepustený z dôvodu § 90 ods. 2 písm. b) bod 1. zák. č. 404/2011 Z.z. a následne preskúmaným rozhodnutím žalovaného zaistený podľa § 88a ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z.

15. Vo svetle uvedeného poukazuje kasačný súd na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sza/6/2013 zo dňa 24.09.2013: „Ak zaistený cudzinec požiada o medzinárodnú ochranu, spravidla to bude mať za následok ukončenie zaistenia podľa čl. 15 Návratovej smernice č. 2008/115/ES, ako konštatoval Súdny dvor Európskej únie vo veci A., a policajný útvar bude povinný cudzinca bez zbytočného odkladu zo zaistenia prepustiť; dôvody pre pôvodné zaistenie cudzinca tak automaticky pominú. Ak však policajný útvar dospeje k záveru, že žiadosť cudzinca o medzinárodnú ochranu je účelová, podaná iba za účelom pozdržať, či dokonca zmarit' výkon rozhodnutia o vyhostení cudzinca, môže znova rozhodnúť podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, že dôvody predchádzajúceho zaistenia trvajú, napriek tomu, že cudzinec požiadal o medzinárodnú ochranu. V takomto rozhodnutí policajný útvar vyloží, aké konkrétne dôvody ospravedľujú trvanie zaistenia cudzinca po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu.“

16. Ustanovenie § 88a zákona o pobyte cudzincov umožňuje zaistiť aj žiadateľa o azyl. Zo systematiky uvedeného ustanovenia § 88a vyplýva, že policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky, pričom aplikácia ustanovenia § 88a ods. 1 písm. c) prichádza do úvahy, ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je už v zaistení a ktorý podal žiadosť o udelenie azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že ju podal výlučne s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie.

Pokiaľ teda policajný útvar dospeje k záveru, že žiadosť cudzinca o medzinárodnú ochranu podaná po jeho predchádzajúcom zaistení je účelová, podaná iba za účelom pozdržať, či dokonca zmarit' výkon rozhodnutia o vyhostení cudzinca, odporca rozhodne, že dôvody predchádzajúceho zaistenia podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. trvajú, napriek tomu, že cudzinec požiadal o medzinárodnú ochranu, pričom v rozhodnutí, v ktorom preukáže splnenie zákonných podmienok jeho zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. c), musí vyložiť, aké konkrétne dôvody ospravedľujú trvanie zaistenia cudzinca po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu

17. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí uviedol, že v prípade sťažovateľa existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie. Dôvodil tým, že žiadosť podal až po preukázaní jeho neoprávneného pobytu, po vydaní rozhodnutia o administratívnom vyhostení, po jeho zaistení pričom na podanie žiadosti mal dostatočný časový predstih, jeho cieľovou krajinou nebola Slovenská republika ale Rakúska republika, pred príchodom na územie Slovenskej republiky sa zdržiaval na územiach viacerých štátov, v ktorých nepožiadaval o medzinárodnú ochranu a taktiež v zápisnici o podaní vyjadrenia uviedol, že nebude rešpektovať vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení. Poukázal na to, že v prípade sťažovateľa, vzhľadom na jeho osobu, existuje riziko úteku a o neuložení alternatívy rozhodol z dôvodu, že by využitím toho oprávnenia vznikla vysoká miera ohrozenia účelu zaistenia aj vzhľadom na to, že sťažovateľ nemá žiadne finančné prostriedky ani ubytovanie na území Slovenskej republiky.

18. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na právny názor vyslovený Súdny dvorom EÚ v rozhodnutí zo dňa 30.5.2013 vo veci Mehmet Arslan proti Polícii ČR C-534/11, : „...zo samotnej skutočnosti, že v okamihu podania žiadosti o azyl už bolo voči žiadateľovi vydané rozhodnutie o návrate a že žiadateľ bol zaistený na základe článku 15 smernice 2008/115, nemožno bez individuálneho posúdenia všetkých relevantných okolností vyvodzovať domnienku, že túto žiadosť podal s cieľom oddialiť alebo zmarit' výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení a že pokračovanie zaistenia je objektívne nevyhnutné a primerané.

19. Podľa názoru kasačného súdu, vzhľadom na obsah administratívneho spisu a ustálenú judikatúru,

nemožno jednoznačne vyvodiť záver, že u sťažovateľa ide o dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie. Žalovaný nedostatočne posúdil všetky okolnosti prípadu, záver o účelovosti žiadosti o azyl nedostatočne odôvodnil a s jeho názorom sa nesprávne stotožnil aj krajský súd.

20. Účelovosť podanej žiadosti odôvodňoval žalovaný aj s poukazom na zápisnicu o podaní vyjadrenia zo dňa 04.11.2016, v ktorej je zaznamenané, že sťažovateľ na otázku „Dňa 31.7.2016 Vám bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení z územia -Slovenskej republiky zaprotokolované pod č. PPZ-HCP-BA6-275-010/2016-AV. Máte v úmysle toto rozhodnutie rešpektovať?“ odpovedal: „Nie nebudem ho rešpektovať.“

21. Sťažovateľ namietal, že išlo o neprípustnú sugestívnu otázku. K uvedenému kasačný súd odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžs/21/2014 zo dňa 29.07.2014, v ktorom uviedol: v súvislosti so sugestívnymi a kapcióznymi otázkami je potrebné zdôrazniť, že Správny poriadok neobsahuje žiadne ustanovenia, ktoré by sa týkali techniky kladenia otázok účastníkovi správneho konania... Vo všeobecnosti ich zakazuje trestný poriadok, avšak ich konkrétnejšie nevy vymedzuje a ani nerieši problém kontrolných, spresňujúcich, doplňujúcich a pripomínajúcich otázok, ktoré bežne obsahujú určitú sugesciu a bez ich použitia by väčšina výsluchov bola len povrchná. Neprípustné sú aj sugestívne otázky, t. j. také, v ktorých je už zo strany vypočúvajúcej osoby zakomponovaná odpoveď, a teda zväzda vypočúvanú osobu na túto (žiadajú) odpoveď.

Napriek tomu, že Správny poriadok neobsahuje žiadne ustanovenia, ktoré by sa týkali techniky kladenia otázok účastníkovi správneho konania, nemožno pripustiť, aby bolo účastníkovi správneho konania v danom prípade konania o zaistení cudzinca umožnené klásť otázky, v ktorých je obsiahnuté, ako na otázku odpovedať, otázky klamlivé ani otázky, ktoré by obsahovali skutočnosti, ktoré sa majú zistiť až z jeho výpovede alebo vyjadrenia. Takýto postup by bol v rozpore s princípmi dobrej verejnej správy, pretože by staval účastníka správneho konania do pozície, v ktorej by bolo jeho právne postavenie znevýhodňujúce a neisté (správny orgán na rozdiel od účastníka prinajmenšom mohol vedieť, čo otázkami sleduje), čo je nepochybne v rozpore s princípom dobrej verejnej správy.

22. Kasačný súd dodáva, že žalovaný nemôže dôvodné podozrenie, že sťažovateľ podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie postaviť na tejto odpovedi sťažovateľa aj s poukazom na to že podozrenie musí byť dôvodné a riadne odôvodnené.

23. Z obsahu citovaného zákonného ustanovenia § 88a ods. 1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z.z okrem iného vyplýva, že žiadateľa o udelenie azylu možno zaistiť, ak na dosiahnutie účelu nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky. Okrem toho, že rozhodnutie žalovaného neobsahuje presvedčivé zdôvodnenie podozrenia, že žiadosť o azyl bola podaná s cieľom oddialiť alebo zmať administratívne vyhostenie, z rozhodnutia žalovaného nevyplýva, na základe čoho ustálil nemožnosť využitia menej závažných opatrení. Pri zvažovaní nevyhnutnosti zaistenia je policajný útvar vždy povinný v prvom rade zobrať do úvahy alternatívne, menej prísne opatrenia. Povinnosť zvážiť možnosť uplatnenia iných menej prísnych opatrení vychádza z § 88 ako aj z § 88a zákona č. 404/2011 Z.z a uplatňuje sa na akúkoľvek formu, dôvod alebo lehotu zaistenia. Táto povinnosť je priamou transpozíciou povinného ustanovenia návratovej smernice v článku 15 ods. 1, ktoré povoľuje zaistenie len vtedy, pokiaľ sa nedajú účinne uplatniť iné, menej prísne donucovacie opatrenia.

24. Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že v prípade sťažovateľa ako žiadateľa o azyl prichádzalo do úvahy v zmysle zákona o azyle (§ 23 ods. 3 písm. c/ resp. § 23a ods. 1 zákona o azyle) v rámci využitia menej závažných opatrení zdržiavanie sa v azylovom zariadení bez možnosti udelenia priepustky, ako to vyplýva aj z ustálenej judikatúry (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sza/8/2016 zo dňa 30.03.2016, sp. zn. 10Sza/15/2016 zo dňa 01.07.2016), čím sa správny orgán nezaoberal, resp. z odôvodnenia jeho rozhodnutia to nevyplýva.

25. Kasačnému súdu taktiež nie je zjavné ako dospel žalovaný k záveru, že existuje riziko a hrozba úteku

sťažovateľa. Počas celého konania pred žalovaným sa sťažovateľ, ako žiadateľ o azyl nevyjadril, že by chcel opustiť územie Slovenskej republiky a odísť do inej krajiny. Naopak na otázku či chce zostať na území Slovenskej republiky odpovedal: „Áno, chcem tu študovať.“ Tak isto na otázku z akého dôvodu žiadal o azyl odpovedal, že sa domov nechce vrátiť a chce zostať na Slovensku. Pôvodný cieľ cesty sťažovateľa (Rakúsko) bez ďalšieho podľa kasačného súdu nepredstavuje dostatočný predpoklad existencie rizika úteku. Krajský súd sa k riziku úteku sťažovateľa vôbec nevyjadril. Kasačný súd považuje v tejto časti rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie krajského súdu za nedostatočne odôvodnené, a teda nepreskúmateľné.

26. Pozornosti kasačného súdu neuniklo, že prílohou k podanej kasačnej sťažnosti sťažovateľa bola aj prvá strana rozhodnutia Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku len „Migračný úrad MV SR“) ČAS: MU-PO-178-22/2016-Ž zo dňa 01.12.2016, ktorý rozhodol o neudelení azylu a súčasne o poskytnutí doplnkovej ochrany sťažovateľovi na dobu jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

27. Kasačný súd považuje za dôležité zdôrazniť, že zmyslom a účelom doplnkovej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území Slovenskej republiky tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany sa viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, a pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa.

Zo znenia § 27a zákona o azyle vyplýva, že cudzinec, ktorému sa poskytla doplnková ochrana sa považuje za cudzinca, ktorému sa udelil prechodný pobyt. Kasačný súd konštatuje, že predmetné rozhodnutie Migračného úradu MV SR samo o sebe svedčí o tom, že podaná žiadosť žalobcu o udelenie azylu nebola účelová a to aj s poukazom na to, že vo Vyhlásení cudzinca zo dňa 06.09.2016 (PPZ-HCP-ME-203/012/2016-U) sťažovateľ uviedol, že o azyl žiada z dôvodu, že sa nechce vrátiť do domovskej krajiny, pretože sa bojí o svoj život.

28. V tejto súvislosti kasačný súd dodáva, že zo súdneho spisu (č. l. 51) vyplýva, že krajskému súdu bola na základe jeho žiadosti zaslaná dňa Migračným úradom MV SR dňa 24.11.2016 správa o stave azylového konania, spolu s Dotazníkom žiadateľa o udelenie azylu. Z dotazníka rovnako vyplýva, že žiadosť o udelenie azylu sťažovateľ odôvodnil obavou o svoj život, pričom bližšie svoje obavy popísal. Tieto dokumenty mal pred vydaním rozhodnutia krajský súd v dispozícii a napriek tomu sa nesprávne stotožnil s preskúmaným rozhodnutím žalovaného. Bolo taktiež pochybením žalovaného, že nedostatočne spolupracoval s Migračným úradom MV SR, pričom v prípade zaistenia sťažovateľa ako žiadateľa o azyl bola táto spolupráca nevyhnutná najmä z dôvodu zistenia aktuálnych informácií o štádiu konania Migračného úradu MV SR vo veci žiadosti sťažovateľa o udelenie azylu.

29. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatoval, že krajský súd dospel k nesprávnejmu záveru, keď žalobu zamietol. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie žalovaného trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, kasačný súd nezrušil napadnutý rozsudok ale z uvedených dôvodov pristúpil k zmene rozsudku krajského súdu a v súlade s ustanovením § 462 ods. 2 S.s.p. pristúpil k zrušeniu preskúmaného rozhodnutia. Ostatnými sťažnostnými bodmi sa kasačný súd nezaoberal, nakoľko zistil závažný dôvod odôvodňujúci zrušenie nezákonného rozhodnutia žalovaného.

30. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 a 2 S.s.p. v spojení s ustanovením § 175 ods. 1 a 2 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

31. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.